

Autor: **Terence A. Brown**
Tytuł: **Genomy**
Redaktor PWN: **Joanna Forysiak**
Projektant okładki: **Lidia Michalak**

Wydawnictwo naukowe PWN S.A.
Warszawa, 2020
ISBN 978-83-01-20802-2

Recenzowana pozycja to już czwarte wydanie podręcznika *Genomy*. Od poprzedniego wydania minęło już 13 lat, co w naukach omicznych jest niemalże epoką, także był to już najwyższy czas na aktualizację przedstawionych w poprzednim wydaniu danych. Prezentowana książka jest podręcznikiem akademickim przeznaczonym głównie dla studentów kierunków biologicznych i biotechnologicznych

uczelni, ale sędzę, że również studenci innych kierunków mogą znaleźć w niej wiele przydatnych informacji. Pierwsze dwa rozdziały zawierają dużo informacji podstawowych z zakresu genetyki klasycznej, molekularnej oraz podstaw badania genomów. Jest to niewątpliwie bardzo dobre wprowadzenie do bardziej zaawansowanych koncepcji genomiki. Takie znajdziemy już w kolejnych rozdziałach, które dotyczą budowy i funkcjonowania genomów, a także ewolucji genomów. Jest to bardzo kompletne kompendium wiedzy z zakresu genomiki, autor Terence A. Brown wykonał znakomitą pracę. Również należy docenić pracę zespołu tłumaczy z Instytutu Genetyki i Biotechnologii Uniwersytetu Warszawskiego pod redakcją Profesora Piotra Węgleńskiego, książkę bardzo dobrze się czyta. Opracowanie jest niezwykle przystępne, zawiera mnóstwo elementów bardzo pomocnych w nauce. Podręcznik zawiera: indeks, słowniczek pojęć, a każdy rozdział jest zakończony bardzo dobrym podsumowaniem oraz pytaniami sprawdzającymi naszą wiedzę. Piśmiennictwo zostało pogrupowane tematycznie, co ułatwia wyszukiwanie literatury uzupełniającej w interesującym czytelnika zakresie. Książka jest niezwykle bogato ilustrowana, można by nawet rzec że jest przerysowana. Strony książki posiadają specjalnie zostawione wolne miejsce na ryciny i opisy, oprócz tego zazwyczaj miejsce głównego tekstu również zajmują ilustracje. Niewątpliwie ułatwiają one zrozumienie tekstu, choć czasem niewiele wyjaśniają. Trzeba przyznać że jest to znany i trudny do rozwiązania problem przedstawiania danych omicznych, do dobrego zrozumienia których potrzebne są komputerowe, interaktywne bazy danych. Niektóre ryciny są z pewnością zbędne, przykładowo zdjęcie pandy umiejscowione przy opisie genomu tego niewątpliwie sympatycznego zwierzęcia, raczej nie wnosi zbyt wiele do treści.

Nie zmienia to faktu, że jest to doskonały podręcznik i źródło wiedzy z tej bardzo szerokiej dziedziny wiedzy. Jestem więc przekonany, że podręcznik z całą pewnością umożliwia poznanie zarówno podstawowych pojęć, jak i zdobycie obszernej wiedzy z dziedziny genomiki. Gorąco polecam!

Radosław Stachowiak

Autorzy: **Mieczysław Kazimierz Błaszczyk,
Agata Goryluk-Salmonowicz**
Tytuł: **Przemysłowe wykorzystanie
mikroorganizmów**
Redaktor PWN: **Mieczysława Kompanowska**
Projektant okładki: **Lidia Michalak**

Wydawnictwo naukowe PWN S.A.
Warszawa, 2020
ISBN 978-83-01-21021-2

Na początku zeszłego roku mieliśmy przyjemność recenzować książkę Prof. Mieczysława Błaszczyka dotyczącą biologicznych aspektów oczyszczania ścieków. W tym roku, również za sprawą wydawnictwa PWN, ukazał się podręcznik autorstwa Profesora oraz Doktor Agaty Goryluk-

Salmonowicz przedstawiający całość zagadnień związanych z mikrobiologią przemysłową.

Autorzy przedstawiają krótką historię przemysłowego zastosowania mikroorganizmów oraz charakterystykę najczęściej wykorzystywanych mikroorganizmów, metody ich hodowli oraz ulepszania. Są one określane przez Autorów angielskim terminem „workhorse”. Rozumiem prostotę takiego rozwiązania, jednak w opracowaniach polskojęzycznych stosowanie nieprzetłumaczonych zwrotów powinno być ograniczone do minimum. W kolejnych rozdziałach Autorzy opisują zastosowania mikroorganizmów w przemyśle, rozpoczynając od enzymów poprzez produkcję napojów alkoholowych do wytwarzania rozpuszczalników i kwasów organicznych. W podręczniku znajdziemy opis produkcji niekwestionowanych fundamentów globalnego rynku biotechnologicznego, takich jak: aminokwasy, antybiotyki oraz witaminy, a także mniej znane ale rosnące na znaczeniu pigmenty i polimery. Nie znajdziemy w omawianym podręczniku rozdziałów związanych z biotechnologią środowiskową, co jest w pełni zrozumiałe, biorąc pod uwagę kompleksowe opisanie tych zagadnień w poprzednim opracowaniu.

Autorzy podjęli się bardzo trudnego zadania, jakim jest opisanie bardzo rozlicznych tematów, bez wsparcia większego zespołu autorskiego, za co należy im się uznanie. Niestety, nie ustrzegli się w związku z tym drobnych błędów. Wydaje się, że w dzisiejszych czasach najlepszym rozwiązaniem jest powołanie zespołu redakcyjnego i opracowanie poszczególnych rozdziałów przez specjalistów w danej dziedzinie. Całość opracowania nie budzi jednak żadnych zastrzeżeń, jest to bardzo cenny podręcznik akademicki przeznaczony dla studentów kierunków biologicznych i biotechnologicznych, którzy z pewnością docenią przystępne i przeglądowe ujęcie omówionych zagadnień.

Bardzo się cieszę, że recenzowany podręcznik właśnie się ukazał, gdyż niewiele jest naszym rynku wydawniczym książek poświęconych tematyce mikrobiologii przemysłowej, szczególnie poruszających tak wiele rozmaitych zagadnień. Polecamy podręcznik jako niezwykle przystępne i bogate źródło informacji o wykorzystaniu mikroorganizmów w biotechnologii.

Radosław Stachowiak